

FI Dnr 15-1391

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Ändringar i föreskrifter om skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv

Sammanfattning

Finansinspektionen beslutar om ändringar i föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2013:8) om normalplan för skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv. Det huvudsakliga syftet med säkerhetsreserven är att skydda försäkringstagarna. Genom att ett företag har möjlighet att avsätta vinster till en obeskattad reserv som kan användas till att täcka tekniska förluster även under perioder då skadeutfallet är onormalt stort, kan företagen uppfylla sina åtaganden mot försäkringstagarna även under sådana år. Beräkningen av maximal säkerhetsreserv ska medge en avsättning som är riskmässigt motiverad med hänsyn till variationen i skadeutfall och avvecklingsresultat inom respektive försäkringsgren.

Ändringarna innebär att den maximala storleken på ett försäkringsföretags säkerhetsreserv tydligare kopplas till företagets verksamhet. Syftet är att säkra att storleken på säkerhetsreserven motsvarar riskerna i den verksamhet som företaget bedriver och motverka att reserven används till andra syften än de avsedda. Samtidigt tas den så kallade koncernregeln bort för att hindra att regeln används för att påverka beskattningen av företag inom en koncern.

Ändringarna berör ca 40 skadeförsäkringsföretag som måste lösa upp den del av företagets säkerhetsreserv som överstiger den maximala avsättningen beräknad enligt 2 kap. 2 § i föreskrifterna. Upplösningen av säkerhetsreserven kan bli föremål för statlig inkomstskatt, vilket ger upphov till finansiella kostnader. Ett företag som ansöker om undantag från bestämmelserna, för att göra större avsättningar till säkerhetsreserven än vad föreskrifterna tillåter, får administrativa kostnader. Kostnaderna beror då på storleken på, samt komplexiteten och riskerna i, verksamheten som företaget bedriver.

De ändrade föreskrifterna börjar gälla 1 januari 2016 och tillämpas på årsbokslut och årsredovisningar som upprättas för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2016 eller senare. Finansinspektionen inför övergångsregler som innebär att den utgående säkerhetsreserven per den 31 december 2015 ska lösas upp till den högst tillåtna nivån enligt föreskrifterna. Upplösningen sker årsvis fram till utgången av år 2019.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Målet med regleringen	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	3
1.3	Rättsliga förutsättningar	4
1.4	Ärendets beredning	4
1.5	Regleringsalternativ	4
1.6	Tillämpningsområde	5
1.7	Ikraftträdande	5
2	Motivering och överväganden	5
2.1	Självbehållsregeln	5
2.2	Koncernregeln	8
3	Konsekvensanalys	9
3.1	Berörda företag	9
3.2	Konsekvenser för skadeförsäkringsföretagen	10
3.3	Särskilt om konsekvenser för små företag	12
3.4	Konsekvenser för försäkringsmarknaden	12
3.5	Konsekvenser för kapitalmarknaden	13
3.6	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	13
3.7	Konsekvenser för Finansinspektionen	13

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

Det huvudsakliga syftet med säkerhetsreserven är att ge skadeförsäkringsföretagen en möjlighet att hantera sådana variationer i försäkringsrörelsens resultat som beror på slumpmässiga eller svårbedömda faktorer. Denna möjlighet bidrar till att företagen kan uppfylla sina åtaganden mot försäkringstagarna även under sådana år då skadeutfallet är ovanligt stort. På så sätt kan skyddet för försäkringstagarna bibehållas under sådana perioder.

Det är viktigt att de parametrar som ligger till grund för avsättningarna till säkerhetsreserven är aktuella och lämpligt avpassade för att uppfylla syftet med säkerhetsreserven. Finansinspektionen såg senast över och ändrade parametrarna i föreskrifterna under 2013. Beräkningen av maximal säkerhetsreserv syftar till att medge en avsättning som är riskmässigt motiverad med hänsyn till variationen i skadeutfall och avvecklingsresultat i enskilda grenar. Det är viktigt att storleken på den säkerhetsreserv som ett försäkringsföretag bygger upp motsvarar riskerna i den verksamhet som företaget bedriver för att säkerställa att säkerhetsreserven inte används till andra syften än de avsedda. Finansinspektionen ändrar därför föreskrifterna så att den maximala avsättningen till säkerhetsreserv inte längre ska kunna beräknas till tre gånger självbehållet. Samtidigt tas koncernregeln bort. Ändringarna innebär att den maximala storleken på den säkerhetsreserv som ett försäkringsföretag får ha tydligare kopplas till den verksamhet som det enskilda företaget bedriver.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

1.2.1 Nuvarande regelverk

Svenska skadeförsäkringsföretag får enligt inkomstskattelagen (1999:1229) göra avsättning till en säkerhetsreserv (obeskattad reserv) för att täcka sådana förluster i försäkringsrörelsen som beror på slumpmässiga eller i övrigt svårbedömda faktorer till den del reserven inte överstiger vad som behövs för en tillfredsställande konsolidering (se 39 kap. 8 § inkomstskattelagen). Säkerhetsreserven är ett frivilligt komplement till företagets försäkringstekniska avsättningar. Företaget kan genom vinster i försäkringsrörelsen alltså bygga upp en säkerhetsreserv för att bidra till konsolideringen och till förmågan att möta tillfälliga stora skadeutfall, då säkerhetsreserven kan tas i anspråk för att uppfylla åtaganden mot de försäkrade. Avsikten med säkerhetsreserven är att skapa en utjämning över tiden av skaderesultatet hos ett skadeförsäkringsföretag. Utjämningen är tillåten för de försäkringsgrenar där variationerna är av större omfattning. Den maximala avsättningen till säkerhetsreserven regleras i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2013:8) om normalplan för skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv. Där finns även bestämmelser om hur säkerhetsreserven får, och i vissa fall måste, lösas upp.

1.2.2 Ändringar med anledning av Solvens 2-direktivet

Införlivandet av Solvens 2-direktivet i svensk lagstiftning innebär att bestämmelserna om upplösning av säkerhetsreserv anpassas för att säkerställa att säkerhetsreserven ska få räknas in i nivå 1 i kapitalbasen. I beslutspromemorian om Finansinspektionens nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd med anledning av genomförandet av Solvens 2-direktivet ges en mer detaljerad beskrivning av ovan nämnda ändringar.¹

1.3 Rättsliga förutsättningar

Finansinspektionen har bemyndigande att meddela verkställighetsföreskrifter om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag enligt förordningen (2000:1127) med bemyndigande för Finansinspektionen att meddela föreskrifter om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag. Finansinspektionens föreskrifter ska underlätta för skadeförsäkringsföretagen att följa motsvarande lagbestämmelser genom att vara aktuella, innehålla objektivt bestämda parametrar och komplettera lagbestämmelserna.

1.4 Ärendets beredning

Finansinspektionen informerade vid ett möte den 15 juni 2015 en extern referensgrupp bestående av representanter från försäkringsbranschen om de ändringar som myndigheten avsåg att genomföra. Finansinspektionen beskrev bakgrunden och motiven till ändringarna och referensgruppen fick möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Finansinspektionen har under det fortsatta arbetet tagit hänsyn till referensgruppens synpunkter.

I september 2015 remitterade Finansinspektionen ett förslag till ändrade regler om skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv tillsammans med en remisspromemoria. Majoriteten av remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller inte haft något att invända mot det. Tre remissinstanser har lämnat synpunkter i sak på förslaget (Svensk Försäkring, koncernen AFA Försäkring och försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti [PRI]). Finansinspektionen redogör i avsnitt 2 för remissinstansernas synpunkter och Finansinspektionens överväganden.

1.5 Regleringsalternativ

Reglerna om avsättning till och upplösning av säkerhetsreserven har ett betydande värde ur ett konsumentskyddsperspektiv. Finansinspektionen bedömer att regleringen i form av verkställighetsbestämmelser måste ske genom bindande regler, det vill säga genom föreskrifter. Det är också av stor

¹ Se FI Dnr 10-9537.

vikt att säkerställa att företagens möjlighet att göra avsättningar till säkerhetsreserven inte utnyttjas för andra syften än de avsedda. Detta är ytterligare skäl för att utfärda bindande regler. Finansinspektionen bedömer att syftet med reglerna inte går att uppnå på annat sätt.

1.6 Tillämpningsområde

Föreskrifterna gäller för skadeförsäkringsföretag som driver skadeförsäkringsrörelse enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043). Föreskrifterna ska också tillämpas på skadeförsäkringsrörelse som utländska försäkringsgivare bedriver i en filial i Sverige och som omfattas av 39 kap. 6 och 8 §§ inkomstskattelagen.

1.7 Ikraftträdande

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016 och ska gälla för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2016 eller senare.

2 Motivering och överväganden

Finansinspektionen redogör nedan för föreskriftsändringarna och de överväganden som gjorts i samband med detta arbete. I avsnittet beskrivs även de remissynpunkter som kommit in och hur myndigheten ställer sig till dessa. I förhållande till det remitterade förslaget har lydelsen av övergångsbestämmelserna justerats i viss mån. Justeringen är av språklig och redaktionell karaktär och innebär inte någon ändring i sak.

2.1 Självbehållsregeln

Finansinspektionens ställningstagande: Bestämmelsen om att den maximala avsättningen till säkerhetsreserv kan beräknas till tre gånger det högsta faktiska självbehållet för enskild risk, tas bort.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* menar att ändringarna kommer att minska utrymmet för avsättning även för de försäkringsföretag vars risker motiverar en högre avsättning. *Svensk Försäkring* anser dessutom att premieinkomst och skadereserver inte är ett bra mått på vissa företags exponeringar. *PRI* ansluter sig till *Svensk Försäkrings* synpunkter. Vidare anser *Svensk Försäkring* och *PRI* att dispensmöjligheten inte är tillräckligt förutsägbar eftersom det är oklart för hur lång tid ett undantag kommer att medges.

Finansinspektionens skäl: Föreskrifterna innehåller formler och antaganden som ligger till grund för hur skadeförsäkringsföretag ska beräkna den maximala avsättningen till säkerhetsreserven (grundbestämmelsen i 2 kap. 2 § första stycket 1). Som ett komplement till denna grundbestämmelse finns enligt nuvarande föreskrifter också möjligheten att beräkna den maximala säkerhetsreserven till ett fast belopp eller till tre gånger det högsta faktiska självbehållet² för enskild risk (självbehållsregeln). Alla tre sätten att beräkna säkerhetsreservens maximala storlek gäller för skadeförsäkringsföretag som verkar under normala förhållanden och har ett normalt bestånd. Den maximala säkerhetsreserven som ett försäkringsföretag får ha motsvarar det högsta av de tre alternativen. Beräkningen av storleken på säkerhetsreserven kräver inget medgivande från Finansinspektionen. Finansinspektionen kan besluta om undantag från dessa bestämmelser, om det finns särskilda skäl.

Självbehållsregeln tillkom 1990 som en enkel regel för de försäkringsföretag som hade en mer volatil försäkringsverksamhet. När självbehållsregeln infördes fanns krav i försäkringsrörelselagen på att det skulle finnas maximalklausuler i bolagsordningen, det vill säga begränsningar av hur stort självbehållet i försäkringsföretaget fick vara. Storleken på de självbehåll som godkändes av Finansinspektionen följde en praxis. Regler om självbehåll finns numera i Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2011:7) om teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsföretag. De allmänna råden innebär att styrelsen bör se till att det finns teckningsinstruktioner med teckningslimiter där bland annat självbehållsgränserna framgår. Det finns däremot inte några föreskrifter som begränsar hur stort ett självbehåll ska vara, utan det är företagets ansvar att bestämma ett lämpligt självbehåll på en försäkring. Självbehållets storlek behöver inte vara relaterad till företagets faktiska utbetalning med anledning av en skada utan kan baseras på en ”teoretisk skadeuppskattning” i ett försäkringsavtal.

I dag använder ungefär 40 av de större³ skadeförsäkringsföretagen självbehållsregeln. Såväl Finansinspektionen som Skatteverket har i ett antal ärenden uppmärksammat att skadeförsäkringsföretag satt ett självbehåll på en försäkring som storleksmässigt inte går att relatera till företagets verksamhet och risker. Eftersom självbehållets storlek också ligger till grund för säkerhetsreservens storlek har avsättningarna till säkerhetsreserven blivit större än vad som kan anses vara motiverat utifrån ett konsumentskyddsperspektiv. Det finns exempel på företag där säkerhetsreserven tredubblats de senaste åren och där reserven vid utgången av år 2014 motsvarade 80–90 procent av balansomslutningen. Finansinspektionen konstaterar att riskerna i verksamheten under samma period inte har förändrats i samma omfattning. Inte heller har verksamheterna i företagen förändrats på ett sätt som motiverar en sådan ökning av säkerhetsreserven. Finansinspektionens bedömning är därmed att säkerhets-

² Om ett försäkringsföretag vill försäkra risker som innebär att självbehållet överskrids måste företaget teckna lämplig återförsäkring som täcker den risk som överstiger självbehållet.

³ De större skadeförsäkringsföretagen är i detta sammanhang riksskadebolagen, rikscaptivebolagen och de större lokala skadeförsäkringsbolagen.

reserverna i dessa företag är oproportionerligt stora i förhållande till den verksamhet som bedrivs i företagen, och att syftet med säkerhetsreserven i dessa företag primärt har varit att undkomma skatt.

För att säkerställa att avsättningarna till säkerhetsreserven inte utnyttjas för andra syften än de avsedda tar Finansinspektionen nu bort självbehållsregeln. Ändringen innebär att den maximala avsättningen till säkerhetsreserven inte längre kan beräknas till tre gånger det högsta faktiska självbehållet för enskild risk och överensstämmer med det som föreslogs i remissen. Som framgår av redogörelsen ovan är syftet med förändringen att förhindra missbruk. Finansinspektionen vill poängtera att formlerna och antagandena för beräkningen av maximibeloppet enligt grundbestämmelsen bygger på skadestatistik från 15 års skadematerial från samtliga svenska skadeförsäkringsföretag, fördelat på försäkringsgrenar.⁴ Vid bestämningen av denna maximigräns har utgångspunkten varit att ett skadeförsäkringsföretag ska kunna klara två svåra förlustår i följd. Maximibeloppet ska därför motsvara volatiliteten hos ett företag som verkar under normala förhållanden och som har ett normalt bestånd. Premieinkomst och oreglerade skador för egen räkning är en tydlig och transparent grund för att beräkna volatiliteten i de uppskattade parametrarna för ett normalt försäkringsbestånd. Ett skadeförsäkringsföretag, som inte har ett normalt bestånd och som inte verkar under normala förhållanden, och för vilket de formler och antaganden eller det fasta belopp som slås fast i föreskrifterna inte på ett ändamålsenligt sätt speglar de risker för variationer som företaget är utsatt för, kan även fortsättningsvis söka dispens enligt 4 kap. 1 § i föreskrifterna. Samtidigt som Finansinspektionen är medveten om att ändringen även påverkar försäkringsföretag vars risker skulle kunna motivera en högre avsättning än vad som är möjligt enligt föreskrifterna, bedömer myndigheten att dispensmöjligheten gör att dessa företag kan anpassa avsättningen till säkerhetsreserven. Vidare vill Finansinspektionen betona att ett företag som kan visa på en högre volatilitet under en längre tidsperiod kan ges undantag för en tidsperiod som är längre än den ettåriga dispens som normalt ges. Detta förutsätter dock att företaget i sina prognoser och redogörelser av tidigare erfarenheter kan visa att den högre volatiliteten är av mer långsiktig karaktär. Till skillnad från vad ett par av remissinstanserna anför anser Finansinspektionen att dispensförfarandet därmed ger ett företag möjlighet att planera för sitt långsiktiga kapitalbehov.

Eftersom ändringen innebär att vissa företag kan behöva upplösa den del av sin befintliga säkerhetsreserv som överstiger den maximalt tillåtna nivå, finns ett behov av övergångsregler. Finansinspektionen inför därför övergångsregler som innebär att de företag som har en utgående säkerhetsreserv, beräknad enligt självbehållsregeln vid utgången av 2015, ges möjlighet att göra upplösningen fördelat under flera år. Det innebär att företaget löser upp reserven under 2017–2019 tills den uppgår till den maximalt tillåtna nivå enligt 2 kap. 2 § i föreskrifterna. Detta syftar till att ge de företag som i dag använder

⁴ Finansinspektionen ser över dessa formler och antaganden utifrån aktuell skadestatistik med jämna mellanrum. Den senaste översynen gjorde Finansinspektionen 2013.

sig av självbehållsregeln en rimlig tid för att anpassa sig och utjämna de skattemässiga effekterna av ändringen.

2.2 Koncernregeln

Finansinspektionens ställningstagande: Bestämmelsen om att summan av koncernföretagens säkerhetsreserver högst får uppgå till summan av företagens maximala säkerhetsreserver beräknade enligt föreskrifterna tas bort.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *AFA Försäkring* anser att det är viktigt att möjligheten kvarstår att inom en koncern fritt fördela avsättning till och upplösning av säkerhetsreserven eftersom ett slopande av koncernregeln försämrar möjligheterna för AFA Sjukförsäkringsaktiebolag och AFA Trygghetsförsäkringsaktiebolag att uppfylla sina åtaganden mot ägare och uppdragsgivare. AFA Försäkring anser vidare att det är av yttersta vikt att det finns dispensmöjligheter som ger en koncern möjlighet att tillämpa koncernregeln om särskilda skäl föreligger.

Finansinspektionens skäl: Den så kallade koncernregeln i 2 kap. 6 § i de nuvarande föreskrifterna innebär att summan av koncernföretagens säkerhetsreserver högst får uppgå till summan av de enskilda företagens maximala säkerhetsreserver. Någon begränsning i hur stor det enskilda företags säkerhetsreserv får vara finns däremot inte, utan det står koncernen fritt att fördela den totala säkerhetsreserven mellan koncernföretagen. Koncernregeln har fått utnyttjas under förutsättning att företagen i koncernen har rätt att lämna eller ta emot koncernbidrag. Något medgivande från Finansinspektionen har inte krävts.

Koncernregeln infördes 1990⁵ i samband med en översyn av de dåvarande reglerna om normalplan för beräkning och redovisning av försäkringstekniska skulder samt redovisning av säkerhetsreserv i skadeförsäkringsbolag (BFFS 1983:4). Försäkringsföretagen ansåg då att det fanns ett behov av kompletterande bestämmelser för den maximalt tillåtna säkerhetsreserven inom en skadeförsäkringskoncern. De föreslagna reglerna skulle enligt företagen göra det möjligt för företag inom en och samma koncern att ”låna” reserveringsutrymme av varandra. Ett motiv som företagen då lade fram var att ett outnyttjat reservutrymme ändå kan tas i anspråk eftersom skattereglerna gör det möjligt för ett företag i koncernen som inte helt fyllt sin reserv att erhålla koncernbidrag, och därigenom att öka sin avsättning till säkerhetsreserven. Företagen menade dock att det finns en nackdel med koncernbidrag eftersom

⁵ Bestämmelsen infördes i BFFS 1990:28 som tillämpades från räkenskapsåret 1991.

balansräkningen då ger en skev bild av såväl det givande som det mottagande företags ekonomiska ställning.⁶

Som Finansinspektionen redogjorde för i remisspromemorian bedömer myndigheten att utnyttjandet av koncernregeln främst är skattemotiverat. Detta eftersom regeln framför allt utnyttjas för att minska skatten inom koncernen och inte för att utjämna förluster i den försäkringstekniska rörelsen i det företag som har förlusterna. Bestämmelsen kan därmed inte motiveras ur ett försäkringstagarskyddsperspektiv. Finansinspektionen tar därför bort koncernregeln.

I likhet med det som Finansinspektionen redogör för i avsnitt 2.1 kan ett företag inom en koncern vars risker tidvis skulle kunna motivera en högre avsättning till säkerhetsreserven än vad föreskrifterna medger även fortsättningsvis ansöka om dispens. Till skillnad från vad AFA försäkring framhåller menar Finansinspektionen att det däremot inte ska införas en dispensregel som ger möjlighet till fri överföring av säkerhetsreserv mellan företag i en koncern. Finansinspektionen vill även i detta sammanhang betona att syftet med säkerhetsreserven är att ett företag ska klara slumpmässiga och i övrigt svårbedömda risker i det enskilda företaget. Syftet är däremot inte att optimera den finansiella styrningen i en koncern. Med utgångspunkt från detta är den dispensregel som AFA Försäkring efterfrågar inte motiverad.

Att koncernregeln tas bort innebär att vissa företag kan behöva lösa upp delar av sin befintliga säkerhetsreserv. Finansinspektionen inför därför övergångsregler som innebär att ett skadeförsäkringsföretag i en koncern som tillämpar koncernregeln senast vid utgången av år 2019 ska ha en säkerhetsreserv som maximalt uppgår till den högst tillåtna nivån enligt föreskrifterna. Enligt nuvarande föreskrifter krävs Finansinspektionens medgivande för att övergå från en tillämpning av koncernregeln till bestämmelserna i 2 kap. 1–5 §§ i föreskrifterna. Från och med den 1 januari 2016 behövs inte längre något sådant medgivande.

3 Konsekvensanalys

3.1 Berörda företag

Enligt Finansinspektionens institutregister fanns det 140 aktiva skadeförsäkringsföretag vid utgången av 2014. Av dessa är det 130 som redovisar att de har en säkerhetsreserv. Ändringarna i föreskrifterna berör dock inte alla skadeförsäkringsföretag med säkerhetsreserv utan endast de som utnyttjar självbehållsregeln respektive koncernregeln. Av de företag som har rapporterat att de har en säkerhetsreserv har, vad Finansinspektionen känner till, två koncerner

⁶ Promemoria om skadeförsäkringsbolagens avsättningar till säkerhetsreserv, m.m. (1990-05-21), dnr 361/90.

utnyttjat koncernregeln och cirka 40 skadeförsäkringsföretag har utnyttjat självbehållsregeln.⁷

Enligt bestämmelserna i inkomstskattelagen får svenska skadeförsäkringsföretag och svenska filialer till utländska skadeförsäkringsföretag ha en säkerhetsreserv. Finansinspektionen har ingen uppgift om förekomsten eller storleken på säkerhetsreserver i svenska filialer till utländska försäkringsgivare eftersom de inte rapporterar finansiella uppgifter till myndigheten.

3.2 Konsekvenser för skadeförsäkringsföretagen

Nedan beskriver Finansinspektionen de kostnadsrässiga konsekvenserna uppdelade efter finansiella kostnader (till exempel avgifter och skatter), materiella kostnader (till exempel investeringar som behövs) och administrativa kostnader (till exempel upprättande, lagring eller överföring av information).

3.2.1 Konsekvenser för företag som tillämpar självbehållsregeln

Som Finansinspektionen anger i avsnitt 3.1 påverkar avskaffandet av självbehållsregeln de uppskattningsvis 40 skadeförsäkringsföretag⁸ som i dag använder denna regel för att beräkna den maximala storleken på säkerhetsreserven. Cirka 75 procent av dessa företag bedriver captiveverksamhet, vilket innebär att de försäkrar risker inom den egna koncernen.

De skadeförsäkringsföretag som tillämpar självbehållsregeln har en sammanlagd säkerhetsreserv på cirka 43 miljarder kronor.⁹ Finansinspektionen bedömer att säkerhetsreserven i dessa företag, om den maximala avsättningen i stället beräknats enligt grundbestämmelsen, skulle uppgå till cirka 10 miljarder kronor. Företagen kan därmed, under övergångsperioden, behöva minska sina säkerhetsreserver med cirka 33 miljarder kronor. Det är dock rimligt att anta att vissa av företagen kommer att ansöka om undantag från bestämmelserna. Om undantag beviljas kan sänkningen bli mindre än vad som anges ovan.

De företag som ansöker om undantag kommer att få en administrativ kostnad till följd av att en avgift för ansökan om undantag tillkommer. Ansökningsavgiften uppgår till 10 000 kronor. Till detta kommer kostnaden för att upprätta en ansökan. Tidsåtgången för upprättande av en ansökan kan variera stort och beror i hög grad på storleken på, och riskerna och komplexiteten i, den

⁷ Eftersom det inte krävs något medgivande för att tillämpa bestämmelserna, och företagen inte heller behöver meddela Finansinspektionen om de tillämpar reglerna har Finansinspektionen inte fullständig information om antalet företag som berörs. Finansinspektionen har därför endast gjort en översiktlig beräkning.

⁸ Dessa företag har tillsammans en balansomslutning på ca 90 miljarder kronor, eget kapital på ca 17 miljarder kronor, försäkringstekniska avsättningar brutto på ca 19 miljarder kronor, och försäkringstekniska avsättningar för egen räkning på ca 14 miljarder.

⁹ Två av företagen står för cirka 70 procent av detta belopp.

verksamhet som det enskilda företaget bedriver. Finansinspektionen bedömer att det kan ta mellan 8 och 120 timmar för ett företag att upprätta en ansökan. Den totala kostnaden för ansökningsförfarandet bedöms därmed uppgå till mellan 10 000 och 150 000 kronor per företag.¹⁰ Finansinspektionen har ingen möjlighet att uppskatta hur många företag som kan komma att ansöka om undantag. Det finns därför inte heller någon möjlighet att beräkna den totala administrativa kostnaden för de företag som berörs av ändringen.

Den tvingande upplösningen av säkerhetsreserven som ändringen medför innebär att de berörda företagen kan bli föremål för statlig inkomstskatt (inkomst av näringsverksamhet) på 22 procent (skattesats 2014). Detta ger upphov till finansiella kostnader. Den maximala totala skattekostnaden för samtliga företag uppgår till cirka 7 miljarder kronor. Vilken skattekostnad som företagen får i praktiken är dock inte möjlig att uppskatta eftersom den också påverkas av (reduceras) om företagen har försäkringstekniska förluster, har förlustavdrag, lämnar koncernbidrag, eller ansöker om och får dispens från reglerna. Den slutgiltiga skatteeffekten påverkas också av om företagen väljer att utnyttja grundbestämmelsen eller det fasta beloppet vid beräkningen av säkerhetsreservens maximala storlek. Eftersom Finansinspektionen inför en övergångsreglering som mildrar effekterna av återföringarna bedömer myndigheten att de berörda företagen kommer att kunna hantera skattekostnaden under övergångsperioden.

Finansinspektionen bedömer att företagen inte kommer att behöva se över och ändra i sina it-system etc. Ändringen medför därmed inga materiella kostnader.

Som Finansinspektionen har angett ovan rapporterar svenska filialer till utländska skadeförsäkringsföretag inte finansiella uppgifter till myndigheten. Finansinspektionen kan därför inte bedöma vilka konsekvenser som ändringarna får för dessa företag.

3.2.2 Konsekvenser för företag som tillämpar koncernregeln

Enligt Finansinspektionens uppgifter kommer ändringen att ta bort koncernregeln att påverka två koncerner.

Ändringarna kommer inte att påverka koncernens skattesituation och skattekostnad eftersom en förutsättning för att utnyttja koncernregeln är att det föreligger koncernbidragsmöjligheter. Under förutsättning att en koncern i stället väljer att utnyttja möjligheten till koncernbidrag kommer förslaget därför inte heller att begränsa de enskilda företagens förmåga att täcka förluster.

Ändringarna bör enligt Finansinspektionens uppfattning inte innebära några materiella kostnader av betydelse för försäkringsföretagen eftersom det inte påverkar företagens it-system eller andra systemstöd.

¹⁰ Finansinspektionen har i beräkningen utgått från en genomsnittlig lönekostnad på 1 300 kronor per timme.

Företag som ingår i en koncern kommer även fortsättningsvis att kunna ansöka om undantag från grundbestämmelserna för beräkning av säkerhetsreserv om det finns särskilda skäl. I den mån ett företag i en koncern väljer att ansöka om undantag uppstår administrativa kostnader. Kostnaderna för detta framgår av avsnitt 3.2.1. Finansinspektionen bedömer däremot inte att ändringen kommer att leda till att fler företag som ingår i en koncern kommer att ansöka om undantag jämfört med i dag.

3.3 Särskilt om konsekvenser för små företag¹¹

Det är ytterst ovanligt att små företag tillämpar självbehållsregeln och det är därmed endast i undantagsfall som små företag berörs av att bestämmelsen tas bort. Som nämnts ovan innebär borttagandet av koncernregeln inte några särskilda kostnader. Sammantaget bedömer Finansinspektionen att det inte finns något behov av att införa en särreglering för mindre företag.

3.4 Konsekvenser för försäkringsmarknaden

Finansinspektionen bedömer att avskaffandet av självbehållsregeln inte påverkar företagets konkurrensförmåga. Anledningen är att det främst är skadecaptivebolag som berörs av ändringen. Eftersom captives framför allt försäkrar koncerninterna risker konkurrerar de inte med varandra. Däremot kan ändringarna innebära att det blir färre skadecaptivebolag i Sverige, då säkerhetsreservens skattereducerande effekt i många fall är avgörande i en koncerns beslut att bedriva skadecaptiveverksamhet i Sverige. Finansinspektionen kan inte bedöma i vilken mån ändringen kan komma att innebära att koncerner flyttar sina skadecaptiveverksamheter från Sverige.

Som Finansinspektionen anger i avsnitt 3.2.1 kan myndigheten inte göra en uppskattning av konsekvenserna för svenska filialer till utländska skadeförsäkringsföretag. Däremot bör det understrykas att alla företag påverkas av borttaget av självbehållsregeln på samma sätt. Det innebär en konkurrensneutralitet mellan inhemska och utländska försäkringsgivare i Sverige, vilket Finansinspektionen anser är positivt.

Finansinspektionen bedömer att avskaffandet av koncernregeln inte har någon effekt på försäkringsmarknaden.

¹¹ Små företag är i detta sammanhang de mindre skadeförsäkringsbolagen. Konsekvenser för små skadeförsäkringscaptive behandlas i avsnitt 3.2.2.

3.5 Konsekvenser för kapitalmarknaden

Finansinspektionen bedömer att de ändrade reglerna inte har någon effekt på kapitalmarknaden.

3.6 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Ändringarna bedöms inte ha någon direkt påverkan på samhället. Ändringarna innebär däremot att föreskrifterna blir mer ändamålsenliga och att de inte utnyttjas för andra syften än vad som är avsett. Det främjar i sin tur förtroendet för företagen och branschen samt för marknaden i sin helhet.

Ändringarna har inte någon påverkan på konsumentskyddet. Visserligen minskar säkerhetsreservernas storlek men eftersom reserverna hos många av de företag som i dag utnyttjar självbehållsregeln är oproportionerligt stora i förhållande till den verksamhet som de bedriver, bedömer Finansinspektionen att företagets förmåga att uppfylla sina åtaganden till kunderna är oförändrad.

3.7 Konsekvenser för Finansinspektionen

De föreslagna ändringarna innebär inte några särskilda konsekvenser för Finansinspektionen.